

Εισαγωγικό Σημείωμα

Η έκδοση του 6ου τεύχους της *Κριτικής Εκπαίδευσης* (Απρίλιος 2025) γίνεται σε μια συγκυρία που σφραγίζεται από το τεράστιο κίνημα απαίτησης απονομής δικαιοσύνης για το θάνατο 57 ανθρώπων στα Τέμπη δύο χρόνια πριν, κίνημα καταδίκης της νεοφιλελεύθερης καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης η οποία ευθύνεται πρωταρχικά για το τραγικό σιδηροδρομικό δυστύχημα. Πρόκειται για ένα κίνημα το οποίο δίνει νέες προοπτικές και ελπίδες στις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που συνεχίζουν να αντιστέκονται στην αναδιάρθρωση. Το περιοδικό μας, έχοντας ήδη συμβάλει στην ενίσχυση αυτών των δυνάμεων, δυναμώνει τη συμβολή του ως οργανικό στοιχείο του κινήματος της Κριτικής Εκπαίδευσης που, αξίζει να σημειωθεί, θα πραγματοποιήσει το επόμενο Διεθνές και το επόμενο Πανελλήνιο Συνέδριό του στη Θεσσαλονίκη, στις αρχές του Ιούλη.

Στο 6ο τεύχος της *Κριτικής Εκπαίδευσης* δημοσιεύονται πέντε κείμενα, κατά αλφαβητική σειρά των επωνύμων των συγγραφέων τους.

Ο Ματθαίος Αναστασιάδης μελετά την εισαγωγή εθνικών εξετάσεων στην τελευταία τάξη του Δημοτικού Σχολείου και του Γυμνασίου, γνωστές ως Ελληνική PISA, εστιάζοντας στην πρώτη εφαρμογή των εξετάσεων στο επίπεδο του Δημοτικού. Συγκεκριμένα, μελετά το δημοσιοποιημένο υλικό που αφορά τις εξετάσεις, το θεσμικό πλαίσιο, τη διεθνή εμπειρία, την αντίδραση της εκπαιδευτικής κοινότητας, το σχεδιασμό και την υλοποίηση των εξετάσεων και καταλήγει σε συμπεράσματα σχετικά με τις ίδιες τις εξετάσεις και την κυρίαρχη εκπαιδευτική πολιτική.

Ο Γιώργος Γρόλλιος εξετάζει τη διαδικασία και την οπτική σχεδιασμού, τους τρόπους διδασκαλίας και την αξιολόγηση είκοσι ενός Προγραμμάτων Σπουδών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που δημοσιεύτηκαν το 2023. Επίσης, συγκρίνει αυτά τα Προγράμματα με οκτώ Προγράμματα Σπουδών του Δημοτικού Σχολείου τα οποία αρχικά δημοσιεύτηκαν το 2021 και αναθεωρήθηκαν το 2023.

Ο Βασίλης Καθάρειος και η Γιάννα Κατσιαμπούρα βασίζονται στην ερευνητική εργασία του Matteo Pasquinelli *The Eye of the Master* ως βασική πηγή προκειμένου να προσδιορίσουν τους πυλώνες μιας κριτικής υλιστικής ανάλυσης της ιστορίας της Τεχνητής Νοημοσύνης. Σκοπεύουν στην αξιοποίηση αυτών των πυλώνων σε προτάσεις

για τη σύγχρονη εκπαίδευση και στην επανοικειοποίηση της φαινομενικά «εξωγήινης» Τεχνητής Νοημοσύνης.

Ο Μιχάλης Κατσιγιάννης αναλύει συνοπτικά τη θέση της αφήγησης στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην προσχολική εκπαίδευση. Ειδικότερα, εξετάζει κατά πόσο η αφήγηση μπορεί να αποτελέσει πεδίο αμφισβήτησης και διαπραγμάτευσης των αντιλήψεων και των κοινωνικών δομών συσχέτισης παιδιού-ενηλίκου, όπως αυτές τείνουν να δεσμεύονται στις νόρμες και τους ρόλους εκπαιδευτικού-μαθητή/τριας, αλλά και αφηγητή/τριας-ακροατή/τριας.

Η Αιμιλία Σαλβάνου εξετάζει το πώς δίκτυα οθωμανικών κοινοτήτων, οθωμανικών αρχών και ελληνικών συλλόγων επηρέασαν την εκπαιδευτική πολιτική και καλλιέργησαν εθνικές ταυτότητες στον 19ο και στις αρχές του 20ού αιώνα. Με βάση αυτή την εξέταση, η εκπαίδευση αναδεικνύεται σε κεντρικό μηχανισμό για τη συγκρότηση εθνικών ταυτοτήτων, σε μια εποχή μετάβασης από μια πολυεθντική αυτοκρατορία σε έναν κόσμο εθνών-κρατών.

Το τεύχος ολοκληρώνεται με το Κείμενο αλληλεγγύης πανεπιστημιακών στις/στους απεργούς εκπαιδευτικούς που αντιμετωπίζουν συνεχείς διώξεις το τελευταίο διάστημα. Το κείμενο δηλώνει την αντίθεση των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας που το υπογράφουν στον εντεινόμενο αυταρχισμό της πολιτικής εξουσίας απέναντι στους/ις εκπαιδευτικούς και δηλώνει την υποστήριξη και την αλληλεγγύη στον αγώνα για δημόσια δωρεάν παιδεία για όλες/όλους, όπως και την αλληλεγγύη στις/στους απεργούς εκπαιδευτικούς που διώκονται.